

STEKLARNE

Celje - skladišče

D-Per

545/1989

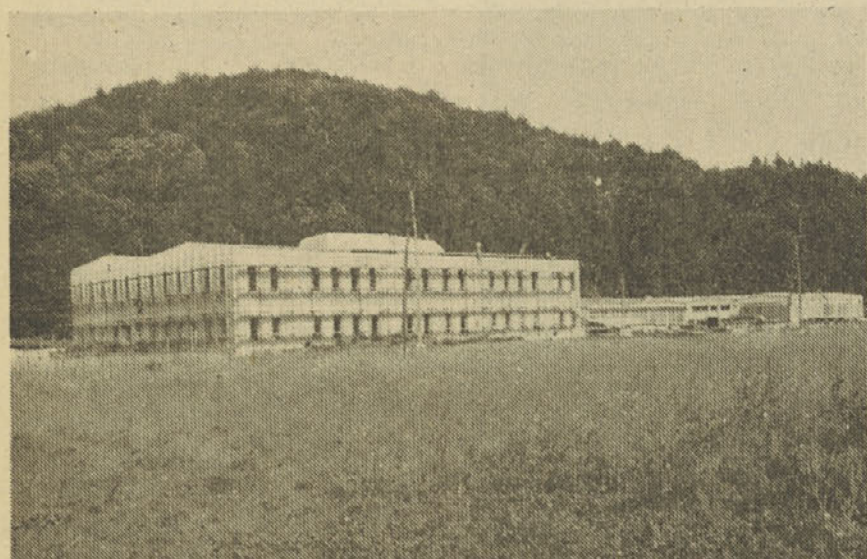

1119891097, JUN/JUL

COBISS 0

OSREDNJA KNJ. CELJE

Leto 17 Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE
Rogaška Slatina junij—julij 1989

Novi objekt »Dekorja« v Kozjem v funkciji perspektivnega razvoja do leta 1995.

Investicija v »Dekorju«

Spremenjena podoba obrata!

V pičlih dveh mesecih je »Ingradova« operativna spravila pod streho objekt, ki meri 2.200 m² bodočih proizvodnih in skladiščnih površin. V zunanji podobi postaja »Dekor« že prava tovarna.

Složna akcija vseh zainteresiranih!

Zunanja podoba pa seveda ne odkriva vseh investicijskih in razvojnih nalog. Z optimalnim angažiranjem nekaterih služb v občini, osebno zavzetostjo predsednika izvršnega sveta občine, naklonjenostjo nekaterih republiških institucij, angažiranostjo nekaterih služb Steklarne, smo nekako skupaj uspeli narediti le prvi korak, ki naj bi utrdil pot v premagovanju razvojne stagnacije na južnem delu občine Šmarje pri Jelšah. O stagnaciji smo namreč pričeli govoriti potem, ko je za

nami že sedem let, ne da bi odprli eno samo delovno mesto in ko se zavedamo dejstva, da bo naravna fluktuacija odpirala prostor za zaposlovanje šele v naslednjem tisočletju.

Torej pred vrati so že generacije otrok naših delavcev, ki bi brez investicijske aktivnosti svojih staršev postali potniki v neznano – »s trebuhom za kruhom«.

Kot ste seznanjeni, bo lep objekt steklarne v Kozjem namenjen etapnemu razvoju. Finančno še investicija ni zaključena in to gotovo prispeva h kakšni neprespani noči. Po sklenjenih spora-

Preberite!

Waterford –
ponos Irske 2

Previharimo viharje! 4

Brez negativnih
vplivov! 5

Steklariada – Tuheljske
toplice 6

Ponovno zaključni
izpiti 7

Psihofizične
obremenitve
steklobrusilcev –
rezultati analize 10

Japonska – dežela
drugega sveta 11

Zlati znak ZSS 12

Kadrovske
zanimivosti 13

Na republiškem
tekmovanju peti 14

Nam je res vseeno
v kakšnem okolju
delamo 15

Za razvedrilo 16

zumih s sovlagatelj in nekaterih najetih kreditih, prihaja zaradi inflacije do razvrednotenja finančnih sredstev zaradi časovnih zamikov nakazil. Po termiskem planu načrtujemo, da bomo imeli objekt operativno in finančno zaključen razen »opreme« v mesecu septembru 1989.

Poskusna proizvodnja še pred koncem leta?

V tem času intenzivno preverjamo ekonomičnost prve razvojne faze, to je obrata komercialne embalaže. Moramo povedati, da so izračuni zelo optimistični, ter da bodo dobra podlaga

bodisi za odločitve o financiranju v opremo s strani matične Steklarne »Boris Kidrič« kot tudi eventualno potencialnega drugega porabnika (npr. Steklarska šola). Računamo pa tudi na ugodno oceno po kriterijih za »razvojni dinar«.

Trenutno zaradi pomanjkanja razpoložljivih sredstev, sklepamo etapne pogodbe z izvajalci. Tako imamo na primer v toku izvedbo elektroinstalacij, krpamo pa podetape za strojne instalacije, odprti imamo problem predstavitev trafopostaje, kot tudi prestavitve cisterne za kurilno olje, pa zunanjo ureditev, da manjših stvari ne našte-

vam. Projekt nam vodi »TURGO« inženiring in consulting iz Ljubljane po posebni pogodbi, ki skupaj z nami sklepa pogodbe z izvajalci posameznih etap gradnje.

Dnevi pred nami bodo ob vsem navedenem usmerjeni v definiranje bodoče proizvodnje, v pripravi bodo potrebna orodja, in če prilijem kanček optimizma, naj bi poskusna proizvodnja stekla še pred vstopom v leto 1990. Če bi to bilo zares bo pred nami toliko prej novo delo, novi problemi, upamo pa da tudi rezultati, ki jih pričakujemo.

J. BOŽICEK

Obiskali smo eno vodilnih steklarn

Waterford – ponos Irske!

Potem, ko so bili že vzpostavljeni kontakti med vodstvi steklarn v Rogaški in Waterfordu, je bila na strokovnem kolegiju podana ocena o možnih oblikah sodelovanja. Po sklepu na delavskem svetu steklarne »BK« je bil utemeljen obisk v času od 11. 6. do 18. 6. 1989. Na željo vodstva »Waterforda« naj bi strokovna ekipa naše steklarne ocenila vzroke za nizke izplete, ki jih imajo na novi peči »KTG«.

Poti smo se udeležili: D. Boršič, J. Goručan, M. Levstik, L. Ogrizek, A. Zupan in J. Božicek.

Z razširjeno sestavo naše delegacije naj bi se preučila stopnja organizacije, kakor splošna ocena ene izmed vodilnih svetovnih steklarn, kar Waterford vsekakor je.

Izrazito delaven obisk!

Po letu aviona iz Zagreba, dne 11. 6. ob 13. uri smo imeli vmesne postaje v Londonu in Dublinu. S taksijem firme Waterford pa smo okrog 19. ure prispeli v mesto Dungarvan, kjer je locirana ena izmed treh tovarn Waterforda.

Na uvodnem sprejemu smo se srečali z vodjo te tovarne mr. Michallom Holandom in teh. vodjo mr. Peter Menschenom. Ta dan smo določili tudi okvirni delovni plan.

Vsi dnevi našega obiska so bili izrazito delovni, saj smo imeli delavnik zelo pester ter je trajal od 8. ure zjutraj do 17. ure popoldan. Gostitelji so pa bili tudi pozorni, tako da so bili z nami tudi na večerjeh. Nad polovico časa bivanja smo prebili v Dungarvanu, kjer je locirana tudi nova peč »KTG« iz V. Britanije, ki očitno predstavlja za gostitelja problem številka ena. Sicer je ta tovarna dovolj zanimiva tudi za člane delegacije, ki so manj doma »pri peči« in tukaj je bilo dejansko dovolj »materiala« za vse, ki smo se obiska udeležili.

Po štiridnevem ogledovanju in delu v steklarni v Dungarvanu smo imeli priložnost tudi spoznati matično loka-

cijo »Waterforda« v tovarnah Kilbary in Butlerstown, zraven tega pa še zasebno steklarsko delavnico »Cyperrary« ter nekaj značilnosti irske dežele.

Delovni teden je naša ekipa zaključila v soboto z dveurnim sestankom, ko smo skušali analizirati čas bivanja z možnimi specifikacijami.

Waterford se sestoji iz treh tovarn

»Waterford« je skupno ime – blagovna znamka za tri tovarne: Kilbary, Butlerstown in Dungarvan. Prvo imenovani tovarni sta locirani v mestu Waterford, medtem ko je tretja dislocirana 40 km. Približno število zaposlenih od okvirno 2.000 vseh je v:

- a) Kilbary 1.300
- b) Butlerstown 250
- c) Dungarvan 450

Skupna značilnost tovarn je v tem, da predstavlja vsaka enota popolno zaključeno celoto.

Okvirni programi:

Kilbary – s tradicijo nad 100 let:

- ročna osnovna proizvodnja
- prevladovanje namiznega programa iz svinčenega kristala
- dopolnilni program je suvenirski
- stiskani artikli
- kompletna finalizacija z velikim deležem avtomatizacije
- skupni dispečerski center – centralno skladišče,

Butlerstown – dislokacija na oddaljenosti cca 3 km

- ročna osnovna proizvodnja v osnovni izdelavi
- prevladuje program izdelave segmenta za lestence
- dopolnilni program je namizni program
- montaža in kompletiranje lustraže in lestenc.

Dungarvan – je ustanovljen leta 1974 (kot npr. Kozje)

- del programa v osnovni izdelavi je ročno pihanje
- pred letom je postavljena avtomatska linija na peči »KTG«
- ob ročni dodelavi je robotizirana dodelava, brusilnica in kompletno zaključevanje
- program bi se dal deliti 50:50 ročna proizvodnja in avtomatizirana proizvodnja

Značilnost organizacije »Waterford« je v tem, da so skupne organizacijsko-poslovne funkcije postavljene na enem mestu, t. j. v Kilbaryju. V razvoju posameznih enot-tovarn je vidna logika optimalizacije ne glede na lokacijo (npr. dislocirana tovarna Dungarvan ima najmodernejšo peč).

V Kilbaryju je locirana tudi prodajna služba, ki pa nima direktnega stika s tržiščem. To vodi in usmerja lastna prodajna organizacija v ZDA, kjer prodajajo približno 90% vseh svojih izdelkov. V ZDA imajo lastne skladiščne prostore, od koder se blago, prepelja no iz Irske, dostavlja končnemu odjemalcu.

Blago proizvajajo na osnovi nalogov, ki jih dobijo od svoje prodajne službe iz ZDA, za 3–4 mesece v naprej. Sortiment je standarden po kupcih. Pakiranje je v enotno embalažo – darilno sivo z napisom Waterford za artikla »rednega« programa, medtem ko imajo za darilne, suvenirne in unikatne izdelke embalažo v luksuzni ročni izvedbi (posebno kaširana obloga, svileni vložki ipd.).

Prostorska in tehnološka ureditev – prostorno in dognano!

Blago prodajajo izključno pod svojo blagovno znamko. Končne izdelke ne diferencirajo po kupcih, temveč poznajo samo prvo kvaliteto (I. a)

- impresionirajo velike prostorske dimenzije delavnic,
- delovni postopki so v idealnem prostorskem zaporedju,
- največja pozornost pripravi artiklov oz. dela,
- redukcija mazalnega dela,
- transportni trakovi od osnove do finalizacije,
- računalniško vodenje proizvodnega toka izdelka,
- avtomatizacija delovnih postopkov, kjer je to možno,
- stiskanje in odnašanje pri peči je avtomatizirano
- dodelava je avtomatizirana oz. verizno organizirana
- brušenje poteka le v dveh ločenih postopkih,
- brusi se z diamanti »Winter« direktno v eni fazi brez predbrušenja
- označevanje je kompjutersko (1 oseba nadomesti cca. 10 na ročni način)
- pranje in sušenje izdelkov je strojno z minimalnim posluževanjem,
- poliranje je robotizirano in s sestavo kislin izjemno hitro,
- dezeni so vsi v »svetli« izvedbi,
- končna kontrola je na traku brez prekladanja palet - zabojev,
- zapakirani izdelki gredo direktno na kontejner oz. v skladišče,
- tipizacija izdelkov po tehnološki terminaciji,
- vsi delovni prostori imajo idealno klimo,
- uporaba zaščitnih sredstev (dihala, očala, rokavica itd).

Pri delu steklopihačev v obeh tovarnah ni velikih razlik. (foto Z. N.)

Tehnološka in delovna disciplina – racionalno in strogo!

- delovni čas od-do je skrajno točen,
- ljudi brez dela ni, angažiranost je 100%,
- niti slučajno ni opaziti odsotnosti, pogovarjanja,
- avtokontrola in usposobljenost za delo je vzorna,
- priprava za delo je 100%,
- delovni postopki so skrajno racionalni,
- proizvodni program je usklajen s tehnologijo,
- uporabljajo se plastični zaboji z razpredelnici za artikle

Kvaliteta dela in kriteriji – samo I. kakovost

- »Waterford« pozna samo prvo kakovost
- plačevanje dela je samo po do- brem kosu,
- prva kontrola je na traku hladilne peči, druga po dodelavi in tretja je končna klasifikacija,
- na trakovi: pred hladilnico, v brusilnici se delajo kontrole »na presek«,
- eventualne napake v steklu se ugotavljajo za možno odpravo v bruše- nju s posebnim vzorčnim modelom,
- delovodje peči (za cca 24 loncev in delovodja brusilnice (za cca 120 bru-

silcev) je eden in je glavni kontrolor kakovosti ter planer dela,

- pri pregledu kakovosti je opaziti, da so artikli manjše velikosti pakirani »brez napak«, da pa je pri večjih kosih tolerančna stopnja večja,
- kakovost materiala modelov s strukturo je izjemna, opažena pa je slaba usposobljenost za pripravo in vzdrževanje

Programska usmeritev »Waterforda« – standardni železni program!

Možno je oceniti nekaj posebnosti v usmeritvi:

- zaradi nujnega manjšega »živega dela« so artikli iz programa »ročne proizvodnje« zelo racionalni in tipizirani. Na teh podlagah fma ni v stanju, producirati fleksibilno in po naših pojmovanjih – kreativno.

Takoimenovani »železni program« ali »kataloški« program je podrejen specializaciji in zlasti visokim učinkom v času in kakovosti.

- v programe se vnaša vse več avtomatizacije. Tukaj mislimo na: stiskane predmete v modelih z ornamentno strukturo, ki se proizvajajo bodisi v ročni bazični proizvodnji ali z roboti. Ti artikli se le dodelujejo, tempirani pa so na velike količine in tu je možno oceniti, da se Waterford programsko preusmerja.

- kot zelo udaren se pojavlja program lustraže. Temelji predvsem na tehniki in disciplini. V tem delu programa je možno ponovno poudariti visoko stopnjo sinhronizacije in kakovosti ob avtomatiki.

- Waterford ima tudi unikatno graversko delavnico z 20 graverji (takšne zasedbe nismo opazili). Tukaj izdelujejo prestižne izdelke, ki izdelujejo določen image za firmo.

Poseben projektni oddelek s cca 5 ljudmi pripravlja osnove za graversko skupino, istočasno pa razvija nov design.

Koristno in poučno

- Obisk »Waterforda« s poglobljeno analizo je bil izjemno koristen zaradi presoje lastnega stanja na posameznih področjih.

- Na bazi preučevanja materije smo se člani delegacije zavezali, da pripravimo v roku 1 meseca lastno oceno možnih aplikacij pozitivnih izkušenj v Waterfordu za našo organizacijo.

- V pisni obliki bodo detalji analize in možne uporabe v razvoju Steklarne »BK« posredovani razvojni službi.

Na skupnih razgovorih in delu so sodelovali s strani Waterforda: mr. Michael Holand, Peter Menschen, Kristopher Johnson, John Loope, James Broose, Ernest B. Rice.

Pripravila:
DARKO BORŠIČ
JOŽE BOŽIČEK

Previharimo viharje!

(Monolog za predsednika sindikata)

22. maja 1989 je medškofijski odbor za študente v Ljubljani podal zahtevo republiškim in zveznim organom po spoštovanju verskih čustev vojakov, njihovih verskih pravic in dolžnosti itd. To naj bi bila ena temeljnih človekovih pravic tudi po mednarodnih konvencijah. Beremo tudi recimo: »Sedaj bi se že morala nehati marksistična šola in se začeti nevtralna.«

Pa kaj to – padanje življenjskega standarda, izgubari vsakršni in povsod, mitingi gor in dol, umiranje sisov in s tem v zvezi zdravstva, kulture, novi zakoni, kapitalizacija, kontrarevolucija, pa antibirokratizem in mnogo dodatkov kot: nacionalizem v slabem smislu, separatizem, revanšizem, balkanizem...

Sprašujemo se, zakaj Slovenec povprečno na leto ne prebere niti ene knjige, kinematografi tožijo o škripcih zaradi slabega obiska predstav, ja, ali ni že naše samo življenje pravi roman, super grozljivka?

In v vsej tej zmešnjavi sta nekje za strojem nič več poglobljeni v brusilsko rokodelstvo in tam pri peči nič več steklo ljubeči steklar, oba mislita o preživetju in o normi. In vse manj jima je do pridobitev naše revolucije.

Tam je tudi predsednik sindikata. Od raznih prenov, list, zakonov in kritik, pomešanih s prakso, mu je pogled v prihodnost zamegljen. Včeraj željan sprememb in večje vloge sindikata, danes pobit in apatičen. Za hrbtom že čuti grozeči val novega podjetništva in nekakšnega presajanja kapitalizma na naša blagoslovljena socialistična tla.

Ja, tudi sam predsednik osnovne organizacije sindikata, večkrat podležem takim tuhtanjem. Kot mnogi sodelavci – z družino in krpo zemlje doma. Dogajanja okrog nas pa mi postavljajo vse težja vprašanja. Smo pa zadnje čase pametni. Majhni človečki in drobni predmeti političnih iger bi radi odgovorili na velika vprašanja. Temu si priča na vsakem koraku, še najbolj v gostilni. Pa, morda, k sreči, danes že nekoliko manj kot včeraj, kar pa je po svoje znak, da nam zmanjkuje ne le praznih iluzij ampak tudi poguma in idej.

Dveurni zaslužek za preživetje?!

Neki slovenski mislec (dr. Stanko Ojnik) je v intervjuju povedal: »Socializem, kjer moraš od jutra do večera garati – zraven pa še žena – za golo vsakdanje preživljanje, je suženjstvo. Suženj dela, da preživi. V sodobnem

svetu, z današnjimi proizvodnimi sredstvi, je delo za preživetje minimalno.

Če se naš sistem ukvarja le s fizičnim preživetjem, je to predfevdalna doba. Preračunali so, da v Nemčiji lahko človek preživi z zaslužkom dveurnega dela dnevno...«

In zakaj sem si te misli sposodil? Zato, ker naši »novi« preroki že govorijo o strahotnem delovnem tempu in o socialni bedi zahodnega sveta. Isto so govorili, ko so nas posiljevali z azijskimi civilizacijskimi (»sem od Volge...«) in »znanstvenimi« dosežki. Tedaj z drugim ciljem. Čudno. Danes govorijo, da bomo pač morali delati kot črna živina, če hočemo biti Evropa. Če

Čiščenje steklenih izdelkov »na suho« se je izkazalo za neprimerno. (foto Z. N.)

si sploh hočemo prislužiti »plačo«. Potem nam obljublajo tudi mezdni odnos. Najemanje delovne sile, ki jo lahko tudi elegantno odvrže.

Resnično. Čudno je naše življenje in njegovi zakoni. Ko hočem strniti vse te natresene misli, lahko ugotovim: Nič, kar je bilo nasilno vsajeno v človeka, ne obrodi sadu. Vsa povojna leta smo odstranjevali z ljudi njihovo temeljno duhovno identiteto: narodno in versko pripadnost, svobodo mišljenja in pravico združevanja. Opijali smo se z revolucijo, bratstvom in ideologijo fraz. Danes, ko najnaprednejše države uvažajo oblike samoupravljanja, ko mezdni kapitalizem pri njih prerašča v nek, nam žal tuji socializem, smo se mi zlahka poslovili od obeh.

Ni res, kar mnogokrat govorijo nekateri, češ, da smo narod brez zgodovine, le preziramo jo in se iz nje ničesar ne naučimo. Zame slovo od samoupravljanja in od socializma, pa čeprav smo ju imeli le v viziji prihodnosti, ni lahko. Kajti vsak sistem je samo okvir. V njem pa je večje ali manjše polje delovanja človekovega duha. Zato ni najpomembnejše imeti skrajno dodelan sistem, važnejše je živeti s prijatelji in sodelavci v slogi, civilizirano, kulturno, polno živeti. Pogoj za zdrav in močan organizem je zdrava celica.

Krutost pretekle »diktature proletariata« zdaj odkrivamo z velikim pompom in odpiramo stare rane, zlasti tiste visoke, politične, pa tudi gospodarske. Pa nas ni privedel do današnje bede sistem. Ta je vse to le – žal dopustil. Zato se ne bomo čudežno odrešili z ukinitvijo samoupravljanja in drugih naših jugoslovanskih izumov s področja ekonomije in politike. In se bomo šli zahod. Volk bo samó kožo zamenjal.

Zato – sindikalisti – pozor! Tudi na nas je del odgovornosti za jutri! Na to nas opozarja tudi uvodničar v 25. številki »Delavske enotnosti«, ko med drugim ugotavlja: »Predlog za zvezni zakon o delovnih razmerjih... ni zakon za varstvo pravic delavca, temveč zakon... pisan na kožo direktorjev in delavcev s posebnimi pooblastili, ki bi se lahko kaj hitro, glede na balkanske navade in razvade, ne pa na osnovi znanja, resničnih ekonomskih in družbenih potreb, tudi pri urejanju teh vprašanj vedli kot paše v svojem okolju.«

Zaključek: (šala, ki prihaja iz same Moskve) »Komunizem je najdaljša, najbolj težavna in najbolj boleča faza prehoda kapitalizma v kapitalizem.«

No, preveč malodušni pa spet ne bomo! Pridružimo se ideji naslova že prej omenjenega uvodnika: »**Bodimo realni, zahtevajmo več!**«

FRANC ČERNELČ

Spremenjen sistem obračuna uspešnosti poslovanja

Brez negativnih vplivov!

Čeprav smo zakoračili že v drugo polletje tega leta, še niso znani vsi zakonski predpisi in spremembe predpisov po katerih bo treba opraviti polletni periodični obračun.

Cilj poslovanja zopet dobiček!

Izšel je zakon o računovodstvu (ZOR v nadaljevanju) sledile so spremembe in trenutno so v razpravi nove spremembe, ki jih bomo uporabljali pri izdelavi polletnega obračuna. Osnovne spremembe so pri ugotavljanju celotnega prihodka, dopolnjeni stroški s kategorijami, ki so se do 31. 12. 1988 pokrivalo iz dohodka in čistega dohodka. Dohodek je izračunska kategorija in ga ugotovimo tako, da profitu prištejemo realizirane OD, ki so po novih predpisih kategorija ostalih nematerialnih stroškov. Dobitek se razporedi na davke in prispevke, ki so odvisni od doseženih rezultatov poslovanja, akumulacijo in ostale sklade skupne porabe. Bolj nazorno bi to izgledalo tako:

Pregled rezultatov poslovanja po novih predpisih in predpisih ki so veljali do 31. 12. 1988

Sedaj veljavno

I. PRIHODEK

1. poslovni prihodki
2. prihodki od financiranja
3. izredni prihodki

II. POSLOVNI ODHODKI

1. materialni stroški in AM
2. nematerialni stroški
3. vkalkuliran BOD
4. zmanjšanje ali povečanje zalog
5. nabavna vrednost prod. zalog

III. ODHODKI FINANCIRANJA

IV. IZREDNI ODHODKI

V. BRUTO DOBIČEK I-(II III IV)

VI. OD v realiziranih proizvodih

VII. DOHODEK V+VI

1. kritje izgube preteklih let
2. udeležba drugih UDS
3. realizirani OD neodvisen od AK

VIII. DOBIČEK VII - (1+2+3)VII

I. DAVKI IN PRISPEVKI

- odvisni od AK
2. AKUMULACIJA
3. BOD odvisni od akumulacije
4. SKUPNA PORABA

Veljavno do 31. 12. 1988

I. CELOTNI PRIHODEK

1. skupni prihodek dom. trg
2. skupni prihodek tuji trg
3. svobodna menjava dela
4. ostali prihodki

II. PORABLJENA SREDSTVA

1. zaloge začetek dobe
2. materialni stroški
3. amortizacija
4. ostali stroški
5. nabavna vrednost prod. blaga
6. zaloge konec dobe

III. DOHODEK (I-II)

1. Obveznosti iz dohodka

IV. ČISTI DOHODEK

1. bruto osebni dohodki
2. SSP stanovanjski
3. SSP ostalo
4. poslovni sklad
5. rezervni sklad

V. AKUMULACIJA (4+5) IV

V prihodke se šteje fakturirana realizacija. Revalorizacija (prevrednotenje zaradi inflacije) bo v skladu s predlogom sprememb obvezna samo za osnovna sredstva in trajne vire poslovnih sredstev ter za našo DO revalorizacij a deviznih terjatev in obveznosti - preračun na zadnji srednji tečaj v obračunskem obdobju.

Ocenjujem, da novi predpisi ne bodo negativno vplivali na naše poslovanje

Upoštevaajoč vse spremembe, ki so znane in predloge sprememb, ki bodo

te dni objavljene, bi osebno ocenil, da nova metodologija ugotavljanja doseženih poslovnih rezultatov ne bo negativno vplivala na prikazane rezultate tozgov Steklarne. Zavedati pa se moramo da nam sedanja, kakor tudi prejšnja metodologija ne daje popolnoma jasne slike uspešnosti poslovanja, predvsem zaradi nabave repromateriala iz uvoza na kreditne linije. Kreditna linija pa je tuji kratkoročni kredit, katerega odplačamo po šestih mesecih. Ker surovine porabimo takoj, plačamo pa po šestih mesecih po tedaj veljavnem tečaju, pride do velikih tečajnih razlik, ki niso v celoti zajeti v stroških obračunskega obdobja. Tako imamo prikazane boljše poslovne rezultate kot so dejanski. V tem spletu dogodkov so tudi terjatve iz naslova izvoza blaga Steklarne dinarsko nižje ovrednotene v protivrednosti kot pa kasneje znašajo dejanski prilivi.

V zavest vseh nas mora prodrati kruta resnica, da je samo novo-ustvarjena vrednost tisto, kar lahko ugotavljamo kot rezultat vseh aktivnosti posameznika, zaposlenih v podjetju, družbenopolitične skupnosti, republike, države pa tudi širše.

Noben obračunski sistem, ampak samo koristno in na trgu ovrednoteno delo, delo in še enkrat delo lahko prispeva k lepšemu in boljšemu življenju vseh.

IVAN KORAŽIJA

Zmanjšanje odpadkov - stalna naloga. (foto Z. N.)

Staklarijada – Straža '89

XXIV Radnički susreti staklara Jugoslavije

Tuheljske toplice

23. – 25. 6. 1989

*»Dobro mi došel prijatelj
vu skromni zagorski dom,
budi kak doma vu vlastitoj
hiži – tuj pri pajdašu si svom«*

Ta prisrčen narodni stih iz hrvatskega Zagorja, kot tudi nepogrešljiva purica z mlinci in »gemišti« so bili rdeča nit druženja steklarjev na XXIV delavskih srečanjih steklarjev Jugoslavije med 23. in 25. junijem. Pričakali so nas organizatorji srečanja, Steklarna Stra-

ža, s kruhom in soljo ter šičkom žganja ob tamburaški zasedbi s pesmijo. Res prijeten začetek tega srečanja, na katerem se je zbralo blizu 1000 športnikov iz 28 steklarskih kolektivov iz vse Jugoslavije, kot jih prikazuje spisek v nadaljevanju:

Seznam udeležencev

1. Alba, Novi sad; 2. Mozaik, Kikinda; 3. Steklo, Slavonski Brod; 4. Staklar, Pula; 5. Tlos, Zagreb; 6. 9. okto-

bar Prokuplje; 7. Staklobanat, Zrenjanin; 8. Dijamant, Sarajevo; 9. Ind. stakla, Pančevo; 10. Uniglas, Bosanski Šamac; 11. S F S, Paračin; 12. Ind. stakla, Lipik; 13. Staklorad, Brčko; 14. Boris Kidrič, Pula; 15. Steklarna, Hrastnik; 16. Steklapan, Beograd; 17. Napredok, Ohrid; 18. Steklarska šola, Rog. Slatina; 19. Zvezda ogledala, Zemun; 20. Kristal, Banja Luka; 21. Staklo, Zagreb; 22. Kristal, Maribor; 23. Steklar, Celje; 24. Steklarna »Boris Kidrič« Rog. Slatina; 25. Kristal, Zaječar; 26. Steklarna, Hrpelje; 27. Staklomontaža, Sarajevo; 28. Staraža, Hum na Sotli.

Kot vidite so se razen redkih izjem srečanja udeležili res skoraj vsi steklarski kolektivi. Med njimi je mnogo manjših kolektivov, predvsem predelovalcev ravnega stekla, pa vendar se skoraj vsi redno udeležujejo teh športnih srečanj.

Otvoritev je bila res prava športna. Morda z nekoliko predolgim a izbranim kulturnim programom, ki so ga odlično predstavili godba na pihala steklarne iz Straže, ter mešani pevski zbor iz Huma na Sutli, ki je v sodelovanju s tamburaškim orkestrom izredno občuteno zapel več lepih zagorskih pesmi, pa tudi našo »Kje so tiste stezice«...

Svečani govorniki so bili v imenu organizatorja direktor Straže tov. Alojz Malogorski, v imenu sveta zveze sindikatov Hrvatske tov. Vladimir-Porebarac, ki je igre tudi odprl.

Glede na nestalno vreme zadnje čase, so organizatorji imeli še srečo, da so tekmovanje v zastavljenem terminu spravili pod streho.

V bodoče redni udeleženci srečanj!

Prav bi bilo, da smo v bodoče stalen udeleženec teh srečanj tudi predstavniki naše delovne organizacije. Doslej smo se steklarskih športnih iger udeležili 3 krat, kar je za kolektiv, ki šteje med vodilne v svoji grupaciji gotovo vprašujoča ugotovitev.

Okrogla miza na temo:

Gospodarska reforma in podjetje kot njen sestavni del

Za vodstvene in vodilne delavce so 24. 6. organizirali okroglo mizo »gospodarska reforma in podjetje kot njen sestavni del«. Zbralo se je okoli štirideset strokovnjakov steklarske tehnologije Jugoslavije, v večini starih znancev in prijateljev. O prijateljstvu in enotnosti so nazorno govorili tiski rok in poljubi brez razlik od koder kdo prihaja.

Dr. Kalodjera, iz Inštituta za ekonomiko Zagreb, nam je eno uro razlagal interesanten program reforme gospodarskega sistema. Ker so mnoge nejasnosti v praktičnem izvajanju novih sistemskih zakonov, katerih spremembe so v razpravi, se je razvila zelo pestra diskusija in vprašanja na katera je doktor Kalodjera odgovarjal. Osnovna ugotovitev je, da brez rešitve lastnine in priznavanje kapitalu osnovne komponente vsake gospodarske dejavnosti ni možno opravljati gospodarske dejavnosti uspešno, da bi ravnopravno nastopali na tržišču, predvsem kapitalističnega sveta.

Ob takih ugotovitvah se človek zamisli, sebi postavi vprašanje ali je to res začetek konca socializma?

Razvoj gospodarstva bo verjetno ubral neko srednjo pot, na kateri bo upošteval prednosti, ki jih je dajal socializem in prednosti, ki jih daje kapitalizem in tako združene prednosti usmerjal k doseganju osnovnega cilja: boljšega življenja vseh.

Ta pot bo izredno zahtevna, a vendarle uresničljiva, če bodo cilji in želje za njeno doseganje enotni.

Osební občutki iz tega srečanja pa me stalno spominjajo na eno pomanjkljivost v reševanju naših gospodarskih težav. Prepogosto in prevečkrat pozabljamo na »človeka« kot osnove začetka vsake aktivnosti. Tržišča in kapitala brez človeka ni, saj ravno planirane aktivnosti so meja med človeškim in živalskim svetom.

Samo zadovoljen, srečen in kulturno razgledan človek se lahko postavi ob rob vsem zahtevam sodobnega sveta.

I. KORAŽIJA

Naša ekipa med svečano otvoritvijo.

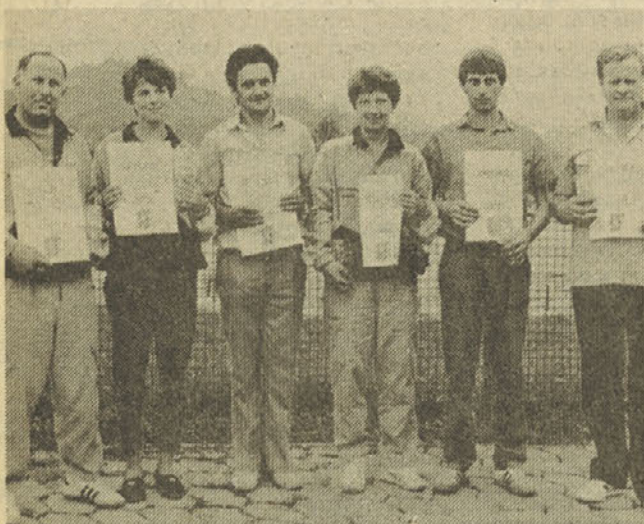
Naši fantje za vleko vrvi niso bili od muh...

... a daleč najmočnejša je bila ekipa iz Pančeva.

Ob otvoritvi so pripravili izbran kulturni program.

7 *Vodje ekip, ki so osvojile eno prvih treh mest so z veseljem »pozirali« za spominski posnetek.*

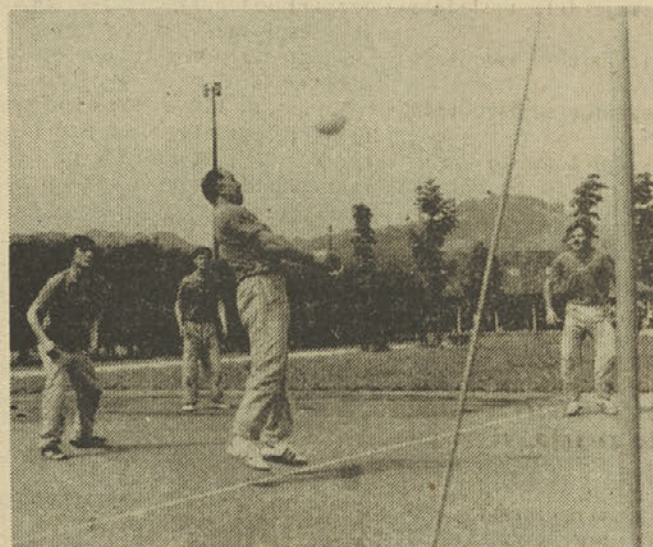
Ekipa Steklarne tik po otvoritvi iger.

Nogometaši napadajo gol »Stakla« Zagreb, vendar je strel žal zgrešil.

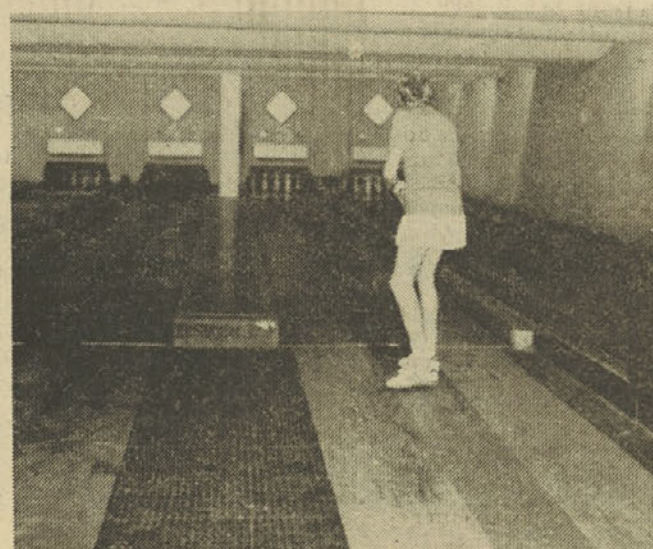
Šahisti v sestavi: Kubale, Gančan, Šulc in Podhraški so osvojili odlično tretje mesto!

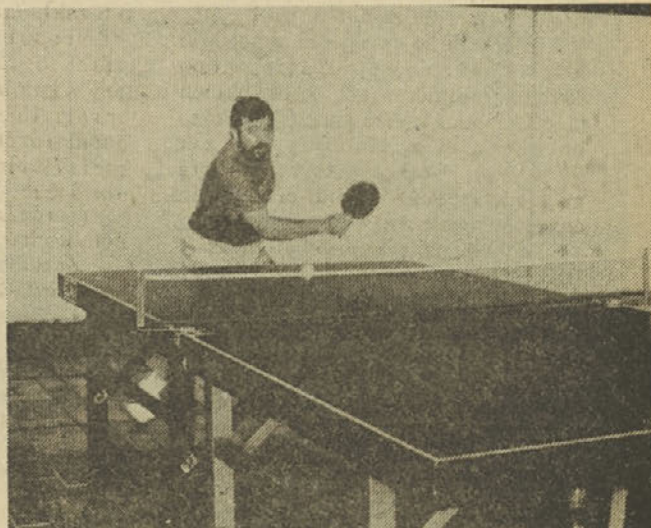
Odbojkaška ekipa se je uigravala sproti. Dober sprejem servisa.

Vodja ekipe strelk sprejema priznanje za II. mesto.

Jože Krklec nestrpno pričakuje koliko bo padlo.

Dominik Novak pri efektnejem udarcu — ekipno smo bili četrti.

Vse foto Zlatko Novak

Letošnjih srečanj se je iz Steklarne udeležilo večje število športnikov. Prvič smo bili vsi enotno opremljeni v živih rdeče-rumeno-črnih trenirkah z napisom Steklarna – Rogaška tako, da smo lahko že na daleč ugotavljali kje tekmujejo oz. se nahajajo naši tekmovalci. Nekateri so nas zaradi živih barv naših trenerk poimenovali kanarčki. Gotovo je bil nakup športne opreme velik zalogaj, a prepričan sem, da nam lahko ta lepa oprema skozi vrsto let za enotno nastopanje in predstavljanje Steklarne na vseh tekmovanjih in za vse naše ekipe.

Tuheljske toplice so za tovrstna srečanja res idealen kraj, saj gre za zakrožen kompleks z obilico športnih igrišč in objektov. Žal smo vsi ugotavljali, da je ta še mlad turistični center sicer izredno slabo vzdrževan.

Tekmovanje – športno a zagrizeno!

Vsi tekmovalci posameznih ekip so se borili zagnano in zagrizeno za barve svojih kolektivov. Pri tem so imeli nekateri več, nekateri manj uspehov. Tudi ekipe so bile zelo različnih kvalit, od res vrhunskih, za katere bi skoraj ne mogel verjeti, da jih sestavljajo športniki amaterji posameznih DO, pa

do res skromnih neuigranih ekip. Sicer se je tekmovalo v naslednjih športnih zvrsteh:

moški:	ženske:
mali nogomet	kegljanje
kegljanje	streljanje
streljanje	pikado
športni ribolov	
namizni tenis	
šah	
pikado	
odbojka	
vlečenje vrvi	
plavanje	
kros	

Naše ekipe so sodelovale v skoraj vseh športnih zvrsteh. Pri tem so imeli nekateri več, nekateri manj uspeha, pač glede na to, kako se je kdo pripravil in kako resno je vzel vse skupaj.

Dobitniki oz. osvajači priznanj in kristalnih pokalov, ki smo jih za ta srečanja izdelali v naši DO, so iz naše delovne organizacije bile naslednje ekipe:

- ženske v streljanju so osvojile 2. mesto
- ženske v kegljanju so osvojile 2. mesto
- šahisti so osvojili 3. mesto
- moški so v pikadu osvojili 3. mesto

– v plavanju moški, je naša ekipa osvojila 3. mesto

– v vleki vrvi je naša moška ekipa osvojila 3. mesto

Tudi nekatere druge naše ekipe so se v močni konkurenci, tudi v močnejši kot nekateri osvajači visokih mest izkazala, kar velja posebej za kegljače, igralce namiznega tenisa, pa tudi ostale nastopajoče.

Najmnogičnejše in najkvalitetnejše je bilo tekmovalstvo v malem nogometu, saj je sodelovalo kar 24 ekip, razdeljenih v 8 skupin s po tremi ekipami, od katerih se je v nadaljevanje tekmovanja uvrstila le prvouvrščena ekipa. Naši so se borili dobro, premagali ekipo Stekla iz Banata, a nato izgubili z dobro ekipo Stekla iz Zagreba. V zanimivem finalu je ekipa iz Lipika premagala Prokuplje po streljanju penalov.

Največ navijačev so pa pritegnila tekmovanja v vleki vrvi. Ekip, kjer je razen moči štela tudi teža tekmovalcev, so bile temu ustrezno sestavljene, ob vsesplošnem odobravanju so bili daleč premočni silaki Industrije stekla iz Pančeva.

Menim, da bi vas podrobno navajanje vseh rezultatov naših ekip in osvajačev odličij utrujalo, če pa koga to zanima, lahko te podatke dobi pri tov. Čanakiju.

Ponovno zaključni izpiti

S sprejetjem zakona o usmerjenem izobraževanju (1986) so bili mladi prikrajšani za pomembno življenjsko izkušnjo. Izobraževanje so končali brez priložnosti, da pokažejo sintezo znanja, ki so ga pridobili v srednji šoli.

Zaradi pomanjkljivosti usmerjenega izobraževanja je bila 1987 sprejeta prenova programov. Le-ta je poleg povečanega števila ur praktičnega pouka ponovno uvedla zaključni izpit.

Učence, ki so se vpisali v šolskem letu 1987/88 smo že pred vpisom opozorili na zaključni izpit. Letos so učenci skrajšanega končali drugi letnik izobraževanja in izpolnili pogoje za zaključni izpit. Učenci srednjega programa bodo izpolnili pogoje za zaključni izpit po tretjem razredu.

Zaključni izpit, ki je bil 19. in 20. 6. 1989 je obsegal: pisni in ustni izpit iz slovenskega jezika in književnosti

– izdelek iz izbirnih vsebin praktičnega pouka z zagovorom.

Pred opravljanjem zaključnega izpita so morali vsi učenci oddati izdelek in ustrezno tehnično dokumentacijo.

Večina učencev je to nalogo sprejela resno. Izdelki in tehnična dokumentacija so bili kvalitetni. Nekaj učencev pa tehnične dokumentacije ni oddalo. Ti učenci so lahko opravljali le del zak-

ljučnega izpita (slovenski jezik), zagovor izdelka bodo opravili po predložitvi tehnične dokumentacije. Izpitni odbor je določil, da bodo popravni izpiti zaključnega izpita že 5. 7. 1989.

Letos so učenci prišli k zaključnemu izpitu še malo sramežljivo. Rdeč nagelj v gumbnici je bil prej izjema kot pravilo. Učenci so se šele tik pred zaključnim izpitom zavedeli resnosti dogodka. Zadnji dan se je nekaterim utrnila solza:

– morda zaradi zadoščenja ob uspešnem koncu

– morda ob spominu na sošolce

– morda v skrbi za zaposlitev

Prihodnje šolsko leto bodo opravljali zaključni izpit tudi učenci srednjega programa. Zaključni izpit bodo opravljali iz naslednjih predmetov:

– pisni in ustni izpit iz slovenskega jezika

– ustni izpit iz tehnologije stekla in materialov

– izdelek iz zbirnih vsebin praktičnega pouka z zagovorom

Predvidevamo, da bodo naslednje šolsko leto vsi učenci imeli v gumbnici rdeč nagelj in se bodo ob tako pomembnem dnevu ločili od učencev, ki še niso prispeli do tega pomembnega dogodka v življenju.

Pedagoški vodja
MARJANA BRADIČ, prof.

Stanko Ogrizek pri vlečenju pečlja keliha.
(foto Z. N.)

Spoznajmo svoje delo – spoznali bomo svoje težave?

Psihofizične obremenitve steklobrusilcev – rezultati analize

Delavci TOZD Kristal so na seji DS v juniju leta 1988 sprejeli predlog specialista medicine dela, da se opravi analiza delovnega mesta steklobrusilca in ugotovijo telesne, duševne in ekološke obremenitve.

Študij delovnih operacij, ki so bile spremljane dva dni vsake tretje minute, je pokazal dobro izkoriščenost delovnega dne, kar je od 450 minut dela samo delo trajalo 420,5 minut (brušenje 367 minut, nošenje nosilk 29 minut, predbrušenje 24,5 minut). Ostalo

so izgube delovnega časa: fiziološke potrebe, razgibalne vaje, službeni pogovor, nedisciplin.

Razgibalne vaje so učinkovite!

Analiza utrujenosti in neudobja je bila opravljena v prvi, na začetku šeste

delovne ure, po razgibalnih vajah in v osmi delovni uri.

V prvi delovni uri je utrujenost bila 615. Bila je največja v ramenih in podlahteh. V šesti delovni uri je skupna ocena utrujenosti bila 881, največja v podlahteh, ramenih, nadlahteh in tilniku.

Po razgibalnih vajah, ki so takrat trajale 8 minut, je bila utrujenost 592, kar je manj kot v prvi delovni uri. Ostalo je neudobje v podlahteh in nadlahteh.

V osmi delovni uri je neudobje doseglo najvišjo raven (skupna ocena 947) in je bilo največje v podlahteh, nadlahteh, ramenih, tilniku, v zgornjem delu hrbta, začelo se je pojavljati na spodnjih okončinah.

Razgibalne vaje so uspešno zmanjšale utrujenost, kar pomeni, da so izredno uspešne v njeni prevenciji in prevenciji bolečin v gibalih.

Z analizo telesnih drž pri delu smo po finski metodi identificirali telesne položaje, ki bi lahko pripeljal do okvar gibal in ugotovili trajanje posameznih položajev v procentih delovnega časa.

Ugotovili smo, da sklonjena drža v ledveni hrbtenici traja 45,9% delovnega časa, ker so steklobrusilci kljub sedenju precej sklonjeni k brusu. To je obremenitveni položaj, ki lahko povzroča bolečine v križu v teku dela ali po prihodu domov, zlasti pri starejših osebah ali mlajših, ki že imajo manj vredno hrbtenico.

Pravilno ali nepravilno sedenje je 84,2% delovnega časa. Glede obremenitev je to kritičen položaj in ga bo treba nekaj skrajšati. Pri sedenju so stalno napete hrbtne mišice, dotok krvi je v njih zmanjšan, javlja se utrujenost, z utrujenostjo pa občutek bolečin in nelagodja. Pri tem funkcijo vzdrževanja tega položaja prevzamejo ligamenti hrbtenice, hrustančni in kostni deli hrbtenice, ter se na ta način poveča celotna obremenitev hrbtenice.

Pri analizi drže glave ugotovimo, da je predklon glave več kot 30° 49,5% delovnega časa. Zanesljivo ta položaj povzroča neugodje in bolečine v tilniku in ramenskih mišicah.

* Največja obremenitev v ramenih, podlahteh, nadlahteh in tilniku. (foto Z. N.)

Grob prijem in potiskanje izdelka sta prisotna 96,1% delovnega časa, kar predstavlja veliko obremenitev mišic ramen, obeh nadlahti, obeh podlahti in prstov. Ti rezultati se ujemajo z ocenno neudobja v predhodni analizi.

Komolci so podprti 88,8% delovnega časa, kar pomeni enako dolgo izpostavljenost tresljajem in možnost nastanka okvar živcev pri »občutljivih« delavcih.

Z analizo srčne frekvence smo ugotavljali obremenitev srca in ožilja.

Z računalniškim izpisom smo dobili izpis srčnih frekvenc pri zelenih delovnih operacijah in na podlagi tega ugotovili težo dela.

Rezultati so pokazali glede na porast srčne frekvence, da je za ženske delo lahko do zmerno težko, za moške pa lahko. Za ženske je nošnja nosilk zmerno težka. Rezultati so za strokovnjake pričakovani. Indirektno kažejo, da je energetska poraba majhna do zmerna, delo pa da je monotono s psihološkega stališča. Z druge strani je

izometrična obremenitev mišic zelo velika in pripelje do veike in hitre utrujenosti.

Rezultati analize so uporabni za oceno telesnih in psihičnih obremenitev pri nagrajevanju za delo.

Zahvaljujem se vsem delavcem na sodelovanju pri analizi in vodilnim za razumevanje in podporo.

V naslednji številki: O ekoloških obremenitvah steklobrusilcev.
dr. TIHOMIR RATKAJEK

Nadaljevanje prispevka

Japonska – dežela drugega sveta

Po ogledu tovarne smo obravnavali rezultate pregleda zadnje pošiljke, s katero smo v glavnem zadovoljni in se dogovorili za ponoven obisk njihovega designerja v Rogaški v mesecu avgustu. Sestavni del poslovnega življenja je tudi entertaining ali pogostitev s hrano in pijačo. Ta je seveda v vsaki deželi različen.

Japonci imajo običaj, da svoje goste povabijo na večerjo med sedmo in deveto uro zvečer in pravilo je, da goste zapustijo ob desetih, saj je to zapiralni čas restavracij. Restavracije in način prehrane pa je specifičen. V prehrani dominira zelenjava in ribe oziroma morska hrana. Meso je zelo drago in ni čisto na mizi. V restavracijah strežejo natakarike med 18 in 23 leti starosti. Starejših praviloma ni, saj Japonci po poroki skušajo svoje žene, če ni prevečlike nuje, zadržati doma za vzgojo otroka. Prvi večer smo bili pogoščeni v stari značilni japonski restavraciji, kjer dobi vsaka družba, glede na velikost, svojo sobo, v katero se vstopi brez čevljev. V sobi ni nobenega pohištva, razen mize, ki je visoka kakih 40 cm. Posedli smo na blazine na tla, ki lahko imajo naslonjala, ni pa nujno. Prekrižane noge in drža postane neudobna za nas že po nekaj minutah. Pol ure nisem vzdržal v takem položaju. Zdelo se mi je, da bom dobil izpah kolkov. Kmalu sem neopazno prišel goljufati z eno iztegnjeno nogo pod mizo. Stoično pa je prenašal tak položaj le direktor Pelko, vendar pa je imel težave kasneje in je »shodil« po večerji. Tudi pri obvladovanju serviranja hrane s paličicami je pokazal pravo spretnost že pri prvi večerji, meni pa je to uspelo šele tretji dan. Seveda pri izboru jedi ponudijo tipično japonsko hrano. Za predjed so ponudili dve izbiri ali SUŠI ali SAŠIMI. Suši je na kose

narezana surova očiščena riba s hladnim kuhanim rižem, sašimi pa je ista riba brez riža. Zraven ponudijo sojino moko in nastrgan hren. Če odmislim predsodek ob pogledu na surovo meso in že zaradi tega, da ne užalim gostitelja, je treba včasih storiti tudi nekaj proti svojemu prepričanju. Sam priznam, da mi je bila predjed sprejemljiva in sem ponujeno pospravil. Stregli sta nam starejši natakarike, ki sta se ob vsakem prihodu v sobo priklonili do pasu, seveda sezuli japonske cikle in servirali posebej in to kleče na kolenih. Približno tako se servira hrana tudi doma. Za glavno jed je sledila govedina, narezana na veliki pladenj na izredno tanke rezine velike kot zrezek.

Na mizo so postavili manjšo posodo z vodo, ki je na plinu hitro zavrela. Serviranje se je pričelo na ta način, da je natakarike s paličicami dvignila rezino govedine, jo pomohila za nekaj sekund v vrelo vodo in takoj za tem servirala na krožnik. Po govedini je na isti način za nekaj sekund, pri nas bi rekli blanširala razno zelenjavo, ki ohrani naravno barvo in je zelo okusna. Obvezno se k hrani ponudi sake, to je riževino, ki vsebuje 18% alkohola (kot naš prošek) in je brezbarvna. Servira se vroče ali pa hladno. Za naše pojme ni ne vem kako kvalitetno in še najbolj spominja na »luter« pri žganjeku. Za poobede smo dobili rezino sojinega pudinga. Med večerjo, obvez-

no pa po njej, servirajo poseben čaj, ki diši po senu, seveda nesladkan. Imajo tudi kvalitetno pivo.

Obvezna uniforma natakarike v boljših restavracijah je kimono, tipično japonsko nacionalno oblačilo. Stane celo premoženje. Ko smo obiskali naslednje dni (v petek) blagovnice v GINZI, trgovskem središču Tokija, sem moral vprašati, če pri ceni ni pomota. Kimono stane 700.000 yenov, pas zanj pa 250.000 yenov. Prevedeno v dinarje bi to znašalo skupaj 8,6 milijarde starih dinarjev. Je svilen in vzen ročno s slikovitimi tipično vzhodnjaškimi motivi. V družini je praznik, ko ga stari starši poklonijo vnukom.

Na sestanke smo se vozili tudi s podzemeljsko železnico. Širi se v nadstropjih, vendar pod zemljo. Vlaki so moderni, hitri in lepo urejeni, da o čistoči ne govorimo. Vsaki dve minuti lahko vstopite v vlak in se odpeljete na sestanek z tudi več kot 100 km na uro. V prometu mesta igra vlogo, saj se na delo zjutraj pripelje in zvečer odpelje okrog šest milijonov ljudi. Ko smo se peljali v GINZO, smo sestopili na postaji, ki dnevno prenese milijon potnikov. Več kot sto metrov dolgi in precej širok glavni peron izgleda kot mravljišče. Zaradi črnatosti ni bilo težko slediti naše gostitelje v »gužvi«, saj je direktor Pelko »štrlel« iz praviloma nižje raščene Japoncev kot svetilnik, še posebej zaradi druge barve las in priznam, da se tudi sam prvič v življenju nisem počutil mali po rasti.

Tokyo – za naše razmere nepojmljivo drago mesto

V petek smo si ogledali tudi vzorčne in prodajne prostore v mestu, kjer imajo izložen kompletan program široke potrošnje in med drugim tudi naše blago.

Dogovorili smo se za kolekcijo dragih večjih artiklov, ki naj dvignejo ugled naši blagovni znamki v obeh njihovih potrošnikov. Popoldne smo si ogledali veleblagovnici MATZUJA in WACO, ki se ne razlikujeta veliko od tovrstnih trgovin po razvitem zahodnem svetu. Tokyo spada med najdražja mesta na svetu.

V Ginzi stane kvadratni čevelj zemljišča kar 250.000 dolarjev, kar prevedeno v m² znaša več kot 2 milijona dolarjev ali za naš letošnji izvoz bi si lahko kupili 12 kvadratnih metrov zemljišča.

V tem kvartu so poleg trgovskih in bančnih korporacij prisotne uprave multinacionalnih korporacij znanih po vsem svetu.

Delavnost, skromnost, znanje...

V soboto zjutraj, po prvi normalno prespani noči, ko je telo došlo do novega časa in zaradi utrujenosti nisem več prebodel večino noči, sem opazoval skozi okno spokojno panoramo mesta v prebujajočem jutru. Na dvorišču osnovne šole so prihajali šolarji lepo uniformirani, se žogali pred poukom na igrišču kot otroci kjerkoli na svetu. V misli se mi prikade slika iz vzporednih ulic po katerih smo pešali od podzemeljske do sedeža Hoya. Skromni lokali, mali obrtniki, človek dobi vtis, da vse dela, kar leže in gre. Skromnost malega biznisa, poslovna pridnost je prisotna povsod. Obiskovalec dobi vtis, da so svojo prosperiteto zgradili brez vohamence. Vse kar delajo naredijo strogo profesionalno, z neizmerno pripadnostjo poslu. Sodelavca, ki ni priden in ne dela v kolektivnem delu firme, kaznuje tako, da mu ne dajo nobenega dela. Če to ni dovolj, mu obrnejo delovno mizo tako, da gleda v zid, ne proti sodelavcem. Odpovedi v našem smislu skoraj ne poznajo.

Zelo zanimiva mi je bila razlaga tov. Premožeta o življenjskem učitelju. Poleg normalnih družbenih institucij vzgoje imajo po tradiciji v japonskem

izročilu za vsakega mladega človeka učitelja življenja. To je lahko sorodnik, prijatelj družine in podobno. K njemu se zateka mladi človek v svoji življenjski stiski po nasvet. Ko jih gledam v prisrčni igri in primerjam njihovo prihodnost s prihodnostjo naših vrstnikov jim nehoti zavidam. Ali bodo bolj pripravljeni na življenje kot naši otroci? Družba je neprimerno bogatejša od naše, ljudje pa skromnejši in bolj delavni kot pri nas. Znanje je gonilna sila. Stroški delovne sile so povzročili selitev delovno intenzivnih industrij iz Japonske drugam. Pri njih rastejo veje nove industrijske družbe. Kam gremo? Kje je konec? Kaj je prav?

Iz meditiranja me spravi obveza, da spakiram stvari, plačam hotel, napišem še nekaj kartic in zopet avtobus, Narita in pot v ZDA. Čaka nas trinajsturni let in še en teden intenzivnih sestankov v New Yorku.

Časovne razlike so velika nadloga?

Avtobus se ustavlja pri večjih hotelih, nabira potnike. Na skoraj dveurni vožnji si delam kratke beležke. Spominim se, kako nihče noče vzeti napitnine. Smatrajo, da ima vsakdo za svoje delo plačo in napitnina v njihovem razmišljanju pomeni žalitev. Da to je, če že ne drugi, zagotovo pa drugačen svet.

Iz Tokya smo poleteli z JAL-om ob 4.15 popoldne (po N. Yorškem času pa istega dne ob 3.15 zjutraj, saj znaša časovna razlika kar 13 ur). Let je trajal slabih trinajst ur. Leteli smo na sever proti znanemu pristajališču na severu Aljaske Anchorage, južno od njega zavili na jugovzhod proti New Yorku. Pristali smo istega dne ob 3.15 popol-

dne zaradi tega, ker smo prečkali med poletom datumsko mejo. Ze v nedeljo smo imeli sestanek v Firmi Miller - Rogaška, v ponedeljek sem letel v Providence na sestanek z Gorhamom, tov. direktor pa je imel sestanke z bankirji v New Yorku. V torek smo imeli sestanek z Wedgwoodom in Millerjem. V sredo smo z Mikaso dorekli spomladansko kolekcijo, v četrtek so bili na vrsti department stors May Co in Macy s. Istega dne smo se dogovorili pri Bloomingdalesu za prodajno razstavo v novembru letos. V petek smo imeli zaključne razgovore pri Miksi in Millerju. Popoldne smo se odpravili na letališče J. F. Kenedy, da bi z avionom Pan-am-a ob šestih zvečer leteli do Frankfurta, kjer pristane avion naslednjega dne ob sedmih. Po nekajurnem postanku smo pot nadaljevali po dvanajsti uri.

Ta ameriški del poti je znan in se ponavlja. Rezultati prodaje so dobri. Sestanki se vršijo od devete zjutraj pa pozno v popoldne. Telo ne uboga več novega ritma. Do četrtega ne spim več kot dve do tri ure na noč. Utrujenost se kopiči.

Ko so me v petek pri Millerju vprašali, če se veselim poti domov, sem jim pritrdil. Pritrdil pa še posebej zato, ker so bili pred nami prvomajski prazniki, misli da po približno desetih letih prvič, ko jih bom preživel med svojci in v domovini.

Iz Frankfurta v Zagreb mine let hitro. Ko se dotaknejo kolesa aviona letališče steze pomislim, ali je res, da smo zopet doma? Kaj vse je možno doživeti v dvanajstih dnevih?...

No za konec pa še pripis za bralce. Če se niste dolgočasili pri branju tega zapisa, se bom še kdaj oglašil.

F. JANKOVIČ

Franc Županič prejel

Zlati znak ZSS

26. aprila letos je naš sodelavec Franc Županič na svečanosti v Ljubljani prejel pomembno priznanje - Zlati znak Zveze sindikatov Slovenije, najvišje sindikalno priznanje v naši republiki.

Franc, poslovodja ročne izdelave steklenih izdelkov v Osnovni izdelavi, je namreč dolgoletni sindikalni delavec v naši delovni organizaciji, večkratni predsednik osnovne organizacije, sedaj pa predsednik konference sindikata Steklarne, pa tudi dolgoletni član republiškega odbora sindikatov kemije in industrije nekovin. Razumljivo, da je ta kratki pogovor potekal na temo sindikat nekoč in danes ter o stanju v naši delovni organizaciji.

Kako bi ocenil vpliv na vlogo sindikata pred leti in danes?

Nobenega dvoma ni, da je zadnji dve leti pridobil precej veljave. Prenova ZSS še vedno traja in z njo naj bi bil sindikat tista prava razredna opora delavcev. Ali bo sindikat res postal prava razredna organizacija delavcev, ki se bo zavzemal predvsem za njihov gnotni položaj, pogoje dela, osebni standard in bo postal res upoštevanja vre-

den samostojni sestavni del odločanja v naši družbi ali ga ne bo več in ga bodo zamenjali drugačni, prodornejši

in radikalni sindikati. Pogosto se povdarja moč in vpliv zahodnih sindikalnih zvez, ki so enakopraven partner za pogajanje z vladami in delodajalci. Ti sindikati imajo moč in vpliv in so nam v marsičem lahko za vzor.

Ali ni nekoliko paradoksalno to, da ima v naši t.i. samoupravni socialistični humani družbi sindikat in delavstvo manj vpliva kot v razvitih deželah!

Res je to žalostno. Samoupravljanje se ni potrdilo, to pa ne pomeni, da v novih pogojih nima več možnosti, da se potrdi. Prav nasprotno in enako priložnost imajo tudi naši sindikati. Predpogoj zato pa je, da takoj prenehajo

biti podaljšana roka partije in države, ampak res organizacija, ki ji bo skrb za blagor njenih članov prvi zakon.

V sindikatu so v zadnjem obdobju vendarle bili doseženi mnogi pomembni premiki: imamo stavkovna pravila, članstvu so ponujene teze za spremenjeno vlogo sindikata, razmišlja se o profesionalnih članih sindikata v DO, ki bi bili plačani od delavcev, da naj bi vodilni delavci v novih pogojih podjetništva ne bili več člani sindikata. Sindikat odločneje nastopa s samostojno oblikovanimi stališči, sindikalna lista je zopet dobila veljavo itd.

Kaj pa sindikat v naši delovni organizaciji?

Tudi pri nas mislim, da se oblikovani predlogi sindikata, predvsem v konferenci sindikata upoštevajo v vedno večji meri. A do tega, da bo tudi v naši delovni organizaciji sindikat postal res to kar naj bi bil, nas loči še precej časa in dela.

Kaj bi ob tej priložnosti še rad povdaril?

Menim, da se nam, če ne bomo hitro kaj ukrenili, zopet obeta velik kadrovske primanjkljaj pri peceh. Mladih je vse manj in poklic je vse manj zanimiv. Menim, da je to trenutno osrednje vprašanje naše delovne organizacije. Torej nekaj bo potrebno ukreniti. Z. N.

Maj in junij 1989

Kadrovske zanimivosti

Stanje, dne 31. 5. 1989 po TOZD-ih

TOZD Osnovna izdelava	58
TOZD Dodelava	189
TOZD Kristal	693
TOZD Dekor Kozje	230
TOZD Servisne dejavnosti	95
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	114
TOZD Tehnokristal	98
Delovna skupnost skupnih služb	233
Skupaj Steklarna »BK«	2.267

Prišli so:

v TOZD osnovna izdelava iz JLA so se vrnili Rajko Povalej odnašalec, Zdravko Horvat krogličar, Ludvik Pogelšek krogličar;

v TOZD Dodelava za določen čas 6 mesecev Marija Hajdinjak brisalka stekla, Nevenka Kolar brisalka stekla; v TOZD Kristal iz JLA so se vrnili Franc Firar brus. II., Jožef Arnuš brus. I.; za določen čas 1 leta Irena Močnik brus. I.;

v TOZD DEKOR Kozje za določen čas Sonja Vrhovnik 1. leta, knjig. proizvodnje, Ljiljana Franko 2 meseca, izdelovalec karton. embalaže.

Odšli so:

iz TOZD Osn. izdelava izključeni Janez Kolar, odnašalec, Martin Anderli, krogličar, Zlatko Cesarec krogličar, inv. upokojen Ignac Plavčak del. v zmesarni, potek DR za dol. čas Klemen Drovečnik obratni ključavni., iz TOZD Kristal v JLA Jožef Bek brus. II., Franc Polajžer brus. I., Marjan Šprajc bru. I.,

iz DEKOR Kozje Branko Kladnik v JLA brus. III. d. k.

Poročile so se:

Nevenka Žnidar por. Peer, Slavica Peer, por. Križanec, Damjana Mikolič, por. Pušaver, Slavica Lampret, npor. Kancler, Anica Ivanjko, por. Hajdinjak, Antonija Zagorc, por. Kladušek

Rodili so se:

Barbara Halužan hči Ane, Goran Pavlekovič sin Milene, Maja Plevčak hči Magde, Ana Vahčić hči Marije, Jurij Gotlin sin Marije. Iskreno čestitamo!

Stanje, dne 30. 6. 1989 po tozd-ih

TOZD Osnovna izdelava	578
TOZD Dodelava	189
TOZD Kristal	692
TOZD Dekor	228
TOZD Servisne dejavnosti	95
TOZD Delavska restavracija	35
TOZD Dalmacijakristal	116
TOZD Tehnokristal	98
DSSS	234
Skupaj Steklarna »BK«	2.265

Prišli so:

v TOZD Osnovna izdelava za določen čas 1 leta Robert Mašera obratni ključav., Dejan Šestanjan odnašalec, Robert Bigec odnašalec; iz JLA so se vrnili Josip Štruklec krogličar, Jože Bukšek odnašalec, Rajko Božič krogličar, Zlatko Podhraški krogličar, Rajko Miklenič odnašalec, Anton Mohorko krogličar, Milan Rampre krogličar, Marjan Vrbanc krogličar, Ladislav Vuk odnašalec, Željko Gajšak odnašalec, Ignac Krklec krogličar;

v TOZD Kristal iz JLA so se vrnili Igor Kolar brus. II., Robert Kuraj brus. II., Milan Herček brus. I., Branko Belošević brus. II., Božo Podhraški brus. II.;

v TOZD Dekor iz JLA je prišel Rado Polutnik brus. II. dk.

v TOZD Servisne dejavnosti iz JLA so se vrnili Zvonko Krivec ključav. II., Vincenc Lampret ključav. II.

v DSSS Mira Ferbišek dol. čas 4 mes. knjig. got. izdelkov

Odšli so:

iz TOZD Osnovna izdelava v JLA Karli Boršič odnašalec, Dubravko Stipčič pom. prip., Stjepan Vešlgaj odnašalec, Josip Klasič odnašalec, Vincenc Mikolič odnašalec, Vlado Horvat odnašalec, Božo Halužan odnašalec, Ivan Hrčica krogličar, Josip Pereti krogličar; umrl Friderik Bele krogličar; izključeni Avgustin Ducman krogličar, Bojan Švaljek odnašalec, Stjepan Krivec odnašalec; upokojen Tomo Bastašič izlag. stekla; odpoved Ignac Galun krogličar; zapor 4 mes. Branko Miklaužič nab. dna;

iz DSSS upokojen Franc Šrimpf vodja ekonom. finančnega sek.

iz TOZD Kristal v JLA Jožef Bek brus. II., Franc Polajžer brus. I., Marjan Šprajc brus. I.;

iz DEKOR Kozje Vladislav Župevc v JLA brus. I. d. k.

odpoved Marija Krivec prodajalka, Martin Resnik odpoved;

iz TOZD Servisne dejavnosti potek delovnega razmerja za dol. čas Jože Krušič kovinostrugar II., Pajazetovič Asim elektrikar II.

Rodili so se:

Mateja Herek hči Mladena, Bojan Kolar sin Željka, Darko Škrnički sin Mladena, Boris Resnik sin Tatjane, Matej Ožvatič sin Franja, Valentina Kovačič hči Antona, Gregor Šket sin Martina, Biserka Križanec hči Jožice, Anton Hladin sin Jožefa;

Čestitamo!
Sestavlil: METKA STIPLOVŠEK

Upokojena

Tomo Bastašič

13. junija se je redno upokojil še eden od naših sodelavcev iz tozdr Osnovna izdelava Tomo Bastašič. Kot 15 letni otrok je Tomo prišel leta 1948 v Industrijsko steklarsko šolo v Rogaško Slatino.

Za takratne zelo težke čase je steklarski poklic bil zelo cenjen in dobro

plačan, tudi Tomo je ta poklic vzljubil in z veseljem pihal steklarske kroglice, kajti za to delo je bil tudi primerno nagrajen.

Delo krogličarja je opravljal nekaj let, nato je Tomo napredoval za steklarskega pomočnika. Tudi danes se rad spominja tistih časov, predvsem velike discipline in pogojev dela, ki so bili zelo slabi. Spominja se vseh delovnih sobot in nekaj prostih nedelj, ki so bile upoštevane v redni proizvodnji.

Čprav je ta poklic cenil in spoštoval mu bolezen tega dela ni več dovolila opravljati, kajti leta 1969 je bil premeščen. Od takrat je opravljal dela izlagalca stekla. Na tem delovnem mestu je Tomo dočkal redno upokojitev.

Naš Tomo nam bo ostal v spominu kot dober in vesten delavec, po naravi tih in miren. Veliko prostega časa je namenil delu družbenopolitičnih organizacij in organom samoupravljanja.

Kot večina naših delavcev si je tudi on ustvaril družino in dom v katerem danes, z ženo Cito uživa zaslužen upokojitev.

Želimo mu obilo zdravja z željo, da bi nas še večkrat obiskal.

Ivan Škrnički

Ivan Škrnički se je rodil v Breznem, leta 1939, kot sin kmečke družine. Že kot 14 letni otrok se je v letu 1955 zaposlil v steklarni Straža, ter tam ostal dobri 2 leti, nakar se je leta 1957 zaposlil v steklarni »Boris Kidrič«.

S svojo vztrajnostjo, je v kratkem času postal steklar – in sicer krogličar. Kasneje je opravljal dela nabiralca podstavkov, nekaj let pozneje pa je napredoval na delovno mesto pomočnika na stiskalnici za pečlje. Na teh delih in nalogah je bil redno upokojen 8. julija.

Vsi se ga spominjamo kot dobrega in vestnega sodelavca. Rad je pomagal mlajši generaciji steklarjev, uspešno jih je uvajal pri stiskalnici za pečlje.

Ivo si je zgradil zelo prostoren dom v Breznu Gornjem, kjer danes z družino živi.

Sodelavci tozdr osnovna izdelava – predvsem pa brigada Krumpak mu želita zdravja in dolgoletnega uživanja pokojnine.

F. ŽUPANIČ

Tekmovanje mladine s področja SLO in DS

Na republiškem tekmovanju peti!

V majski številki »Steklarja« so bili objavljeni rezultati regijskega tekmovanja mladine s področja SLO in DS.

Ekipe Steklarske šole in Srednje tehnične šole Maršal Tito so zastopali celjsko regijo na republiškem tekmovanju, ki je bilo 27. 5. 1989 v Izobraževalnem centru organov za notranje zadeve v Tacnu pri Ljubljani.

Tekmovanja se je udeležilo 255 mladih srednjih in osnovnih šol. Od 18 ekip srednjih šol, ekipa Steklarske šole se je uvrstila na 5. mesto, a ekipa Srednje tehnične šole Maršal Tito iz Celja na 11. mesto.

Konkurenca je bila zelo močna, vendar je ekipa Steklarske šole bila dobro pripravljena. Na tovrstnih tekmovanjih ekipa Steklarske šole je letos dosegla najboljši uspeh, kar je rezultat dobrih priprav učencev.

Pri pripravi ekipe je nudil strokovno pomoč ter materialno tehnična sredstva oddelek za ljudsko obrambo občine Šmarje pri Jelšah.

Prav tako je strokovno pomagal tov. Milan Bastašič, učitelj telesne vzgoje

Člani ekipe, ki so sodelovali na Regijskem in Republiškem tekmovanju »Mladi v SLO in DS«. Stojte: od leve v desno Mentor: Miroslav Bradič, Marjan Uršič, Ivan Jereb in Dušan Pirš; čepi: od leve v desno Branka Breznjak, Martin Polajžer in Jožica Pažon. (foto Irena Hajnšek)

na osnovni šoli Boris Kidrič v Rogaški Slatini.

Vsem, ki so kakorkoli pomagali k dobri uvrstitvi ekipe Steklarske šole na Republiškem tekmovanju se iskreno zahvaljujem.

Naj omenim, da je tekmovalce med drugim pozdravil tudi predsednik Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo dr. Ludvik Horvat, nastopajoči pa so si lahko ogledali tudi kriminološki muzej organov za notranje zadeve.

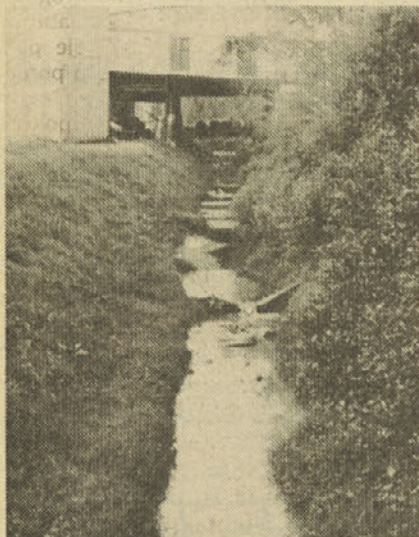
Mentor ekipe: MIROSLAV BRADIČ, prof.

Nam je res vseeno v kakšnem okolju delamo?

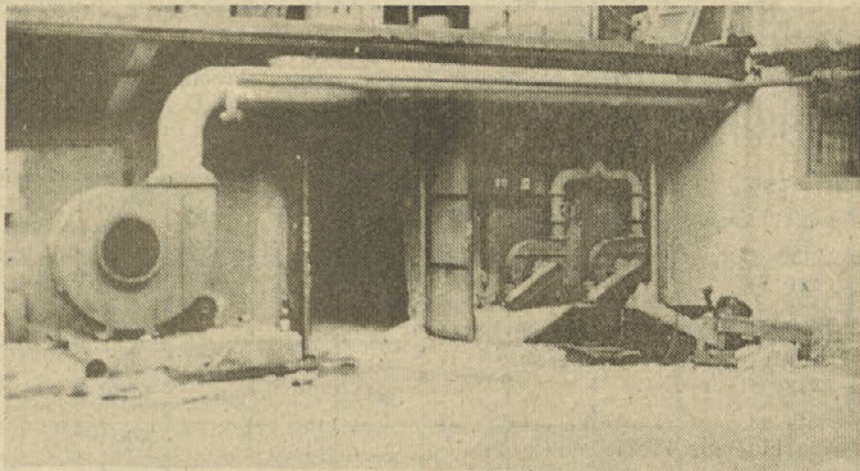
Pričujoče fotografije nam kažejo zunanjo podobo naše delovne organizacije v tisti najgrši možni podobi. Zapackano, zamazano in še nikoli pometeno parkirišče, neurejene zelenice, papirja in ostale krame po vseh mogočih koncih, divja smetišča tudi v DO, nakamrani koti. Je vse to res potrebno? Je res vseeno kakšna podoba se nudi našim poslovnim partnerjem, številnim skupinam obiskovalcev, najrazličnejšim včasih tudi obiskom na visoki ravni?

Prepričan sem, da nam doma ni vseeno kakšno zunanjo podobo kažemo navzven. Zatorej ni nobenega razloga, da bi bilo v našem delovnem okolju drugače. Zakaj bi zardevali, ko naključni obiskovalec s posmehom kaže, da se mu zdi naša splošna kultura na psu. Veljamo za podjetje, ki ima določeno mero ugleda tudi v svetu, pokažimo to tudi navzven z ureditvijo. Več reda in discipline nam bi gotovo koristilo!

(Vse foto Zlatko Novak)

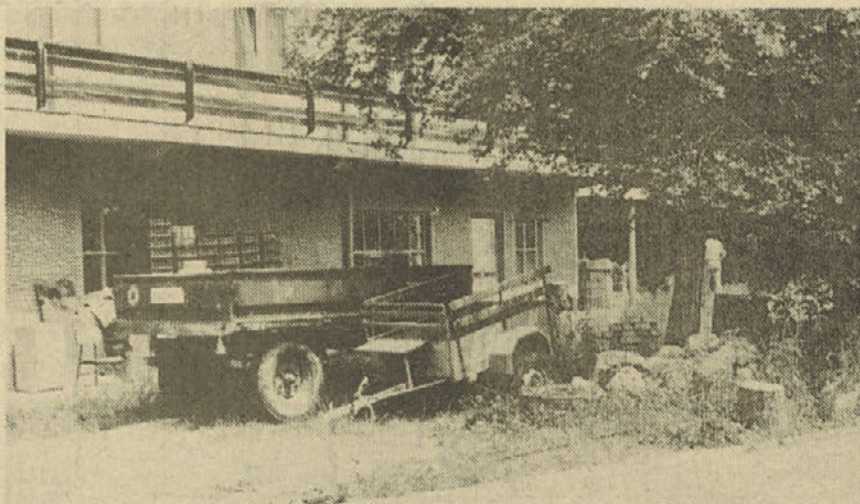
Tudi strugo potoka, ki teče skozi Steklar, no bi lahko očistili.

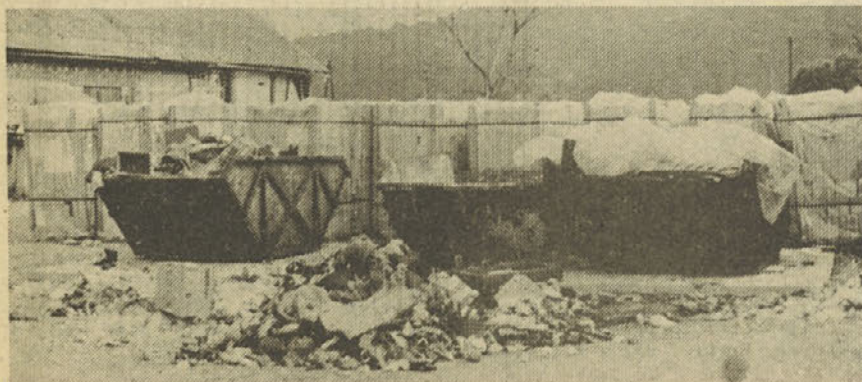
Očitno je družbena lastnina res le družbena?!

Tod mimo gre dnevno več kot tisoč ljudi.

Tudi pri našem sosedu ni ravno vse na svojem mestu.

Takšen pogled očitno nikogar ne moti.

Polomljena drevesa na parkirišču še dolgo ne bodo dajala sence.

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 155

Med reševalce nagradne križanke št. 155 bomo razdelili za 51.000 dinarjev nagrad, in sicer prvo nagrado 21.000 dinarjev, drugo nagrado 16.500 dinarjev in tretjo nagrado 13.500 dinarjev. Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov uredništva Steklar, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis Steklar pri vходу v steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešeno križanko: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 155. Rok za oddajo rešitve je 15. avgust 1989.

Žreb je razdelil nagrade med reševalce nagradne križanke št. 153 takole: prvo nagrado 21.000 dinarjev prejme SAMO SITER, drugo nagrado 16.500 dinarjev prejme ADRIANA ARALICA, in tretjo nagrado 13.500 dinarjev prejme SLAVICA BORŠIČ.

Nagrajencem čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke: Podplat, optika, avreola, portal, ščetka, element, nivo, Irka, Arta, internost, bon, kasko, vpad, Ira, Cankar, noj, oče, Oregon, PM, br, Krn, SO, Dora, intriga, špital, skrotovičenost, kanja, tlačanka.

	KRTAČKA	GR. UČE- NJAK ZA- ČETNIK GEO- METRIJE	MEGOLJU- FIVOST	ČEŠKI KOLEŠAR- SKI DIRKAČ (ANTON)	SANI- TETNI MATERIAL	MADŽAR. Ž. IME	ANGL. GRO- FIJA (GL. MESTO DOR- CHESTER)	STEKLAR	ADOPTI- RANKA	TUJA OBLIKA IMENA OTO	VRTNINA ZA JUHE	NEKD. ZBIRALEC KOŽ	TV NO- VINAR ŠTAKUL	DOHODEK, KI GA PRINASA KAPITAL
DEL LJUB- LJANE								PTICA PEVKA, VELIKI KALIN						
ČVEKAČ								ANGL. FILM, IGRALEC (PETER)						
RAVNIK, POLUTNIK								NOTR. DEL BEZGOV. STEBLA TELO						
PODLOŽ- NIŠTVO V FEYD- LIZMU											URADNI SPIS NAJVEČJI IT. PESNIK			
STARO- PERZIJ. KRALJ				GRŠKI BOG VETROV	CELJSKA TOVARNA EDEM, PARADIŽ					SLED OD DRSANJA GRŠKA CRKA				
AVSTRIJ. PSIHATER (ALFRED)						INOZEMKA ŽIVČNO VLAKNO						PLATINI PODOBNA KOVINA (ZNAK 1r)	NEKD. VLADAR, NASLOV	PREBI- VALEC GL. MESTA GRČIJE
STEKLAR	OČETOVO POSESTVO, OČETNJAVA	IGRALKA COLLINS PREBIV. BRD					AVTO- RICA PESMI							
VELIKA KOLIČINA, OBILICA							PESNICA NOVY	SOL SOLIT. KISLINE JAN... KOMENSKY						
KLJUVAJO- ČE VNETJE NA PRSTU				HIŠNI BOG PRI ST. RIM- LJANIH	ŽELEZ- NISKA KOMPO- ZICIJA					IRSKA (ORIG.) ŠOPLAS, DLAKE				
MALIK					SLAB PES- NIK, RIMAR DUŠAN IVKOVIČ						OKRAJ- ŠAVA ZA DINAR PANČEVO			
ROČAJ, TOPO- RIŠČE									UMSKO ZELO RAZVITE ŽIVALI					
VNETJE SKLEPA									ENODELNO DELOVNO OBLAČILO					

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Zvezdana Strašek in Franc Županič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Vida Juhart – Tehnično urejanje Igor Glavan – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata Steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 2500 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, TOZD Tisk časopisov in revij, Ljubljana.